

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/108/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8711200887
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2011:8711200887.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Márie Kupkovej a JUDr. Mariany Muránskej vo veci žalobcu M. L. L., s.r.o., so sídlom v C., H.. K. č. XX, zast. JUDr. Júliusom Brichtom, Advokátska kancelária BRICHTA & PARTNERS, Grösslingova č. 6 Bratislava, proti žalovanému Z. R., nar. XX.X.XXXX, bytom S., ul. N. č. XXX/X, o zaplatenie 4.622,37 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 10C 56/2011 - 82 z 29.6.2011 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej časti.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 4.109,20 Eur s prísl. a náhradu trov konania vo výške 1.794,48 Eur a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Vychádzal zo zistenia, že žalovaný vyčerpal peňažné prostriedky z poskytnutej kreditnej karty a tieto sumy v dojednanej lehote splatnosti nevrátil, pričom žalobca mal právo bez meškania mu zablockovať kreditnú kartu a tak predísť zbytočnému zvyšovaniu dlžnej sumy. Napokon z listinných dôkazov žalobcu jednoznačne vyplýva, že žalovaný ešte pred skutočným zablockovaním kreditnej karty prestal čerpať peňažné prostriedky od mesiaca september 2009 avšak na druhej strane žalobcovi vzniklo v súlade s VOP právo účtovať k dlžným istinám mesačný poplatok z omeškania vždy za predchádzajúci mesiac, kedy k omeškaniu došlo. Po zohľadnení čiastočných úrad dlžných istín súd priznal žalobcovi uplatnený nárok čo do sumy 4.109,20 Eur, ktorá zahŕňa jednak zostatok dlžných istín z vyčerpaných peňažných prostriedkov, ktoré žalovaný včas nevrátil za mesiac júl a august 2009 a jednak z vyúčtovaných poplatkov za omeškanie s vrátením vyčerpaných súm v mesiacoch september a október 2009. K tejto prisúdenej sume 4.109,20 Eur priznal žalobcovi uplatnený úrok z omeškania od žiadanej doby, t.j. od 15.9.2010 až do zaplatenia a to vo výške určenej zákonom. Pokiaľ však žalobca žiadal prisúdiť vyššiu žalovanú sumu a žalovanú istinu, v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a to z dôvodu, že uplatnené poplatky z omeškania z tých istých dlžných istín za ďalšie mesiace, kedy už nebol žiaden pohyb a čerpanie na kreditnej karte sú nedôvodné a znamenajú nerovné postavenie žalobcu a žalovaného v zmluvnom vzťahu a bezdôvodne výrazne zvýhodňujú žalobcu oproti žalovanému. Okrem toho takéto navyšovanie poplatku z omeškania za mesiace, keď žalovaný vôbec nečerpal peňažné prostriedky z kreditnej karty je podľa právneho názoru súdu nepoctivé a nemôže požívať súdnu ochranu. Žalobca mal v súlade s VOP bez meškania nielen zablockovať kreditnú kartu, ale aj uzavrieť účet kreditnej karty žalovaného a

pokiaľ tak neurobil, vo svoj vlastný prospech a na škodu žalovaného mu tak jednostranne navyšoval dlh. Pokiaľ tak žalobca konal, toto jeho konanie je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskom vzťahu medzi účastníkmi, keďže žalovaný sa správal tak, že je na jeho ľubovôli, do kedy, po akú dobu bude udržiavať účet kreditnej karty žalovaného a navyšovať tak z mesiaca na mesiac jeho dlh za situácie, keď kreditná karta už žalovaným nebola využívaná. Okrem toho súd považuje za neprijateľnú podmienku v neprospech žalovaného aj dojednanie o zmluvnej pokute, pretože podľa právneho názoru súdu ide o obchádzanie a porušovanie zákonných ustanovení upravujúcich inštitút zmluvnej pokuty, keď dojednaná zmluvná pokuta je na neobmedzenú dobu omeškania, za ktorú ju môže žalobca žiadať a fakticky tak zmluvná pokuta môže nielen prevýšiť, ale byť aj vyššia ako istina. Tým vzniká veľká nerovnováha medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom a to v neprospech spotrebiteľa. Preto takáto zmluvná pokuta, i keď bola dojednaná, resp. je vo VOP, na ktoré žalobca poukázal, je zneužívaním práva žalobcu voči žalovanému, čo je v príkrom rozpore so zásadami obchodnoprávných vzťahov, preto súd v tejto časti žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 3 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že je záujmom žalobcu, aby jeho všeobecné obchodné podmienky boli v súlade s úpravou týkajúcou sa ochrany spotrebiteľa a preto také vážne úkony, ako je zablokovanie karty alebo vypovedanie zmluvy, môže uskutočniť len z dôvodov hodných osobitného zreteľa a to podľa bodov 2.6 a 6.3 VOP. V prípade, ak klient nevyužíva kreditnú kartu, nedochádza k zablokovaniu karty ani k vypovedaniu zmluvy. V prípade, ak sa však držiteľ karty dostane do omeškania so splnením svojej povinnosti, pristupuje žalobca k zablokovaniu kreditnej karty, t.j. držiteľ karty nemôže uvedenú kartu používať a tak navyšovať dlžnú istinu. Následne po vzniku omeškania prebieha medzi držiteľom karty a spoločnosťou komunikácia ohľadom splnenia si povinnosti a opätovného odblokovania karty. V danom prípade prebiehala medzi žalobcom a žalovaným telefonická komunikácia o tom, že žalovaný svoje záväzky voči žalobcovi plánuje uhradiť a následne začne opäť používať kartu. Túto skutočnosť dosvedčujú aj dve platby žalovaného a to platba vo výške 3.000,- Eur zo dňa 21.9.2009 a platba vo výške 1.000,- Eur zo dňa 18.5.2010. Žalobca v zmysle VOP nemá povinnosť zmluvu vypovedať. Podľa bodu 4.6 VOP je žiadateľ, ktorý sa dostane do omeškania povinný uhradiť najmä poplatok z omeškania pozostávajúci z úroku z omeškania a zo zmluvnej pokuty vo výške uvedenej v zozname poplatkov od dátumu splatnosti. Žalovaný v žiadosti o vydanie kreditnej karty zo dňa 6.4.2009 sa oboznámil s VOP a súhlasil, aby sa vzťahy medzi ním a žalobcom spravovali týmito VOP. Vo vzťahu k žalovanému nedochádzalo k jednostrannému navyšovaniu jeho dlhu zo strany žalobcu, nakoľko jeho dlh sa zvyšoval počas doby omeškania žalovaného o úroky z omeškania a zmluvnú pokutu, o ktorej v skutočnosti musel žalovaný mať vedomosť. Dojednanie o zmluvnej pokute medzi žalobcom a žalovaným nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Predmetná kreditná karta nie je kreditnou kartou s doplnkovou funkciou úveru, ale je kreditnou kartou typu charge, t.j. s fixnou dobou splatnosti po skončení zúčtovacieho obdobia, pri ktorej bol žalovaný povinný splatiť dlžnú sumu v celosti v určenom dátume. V predmetnom prípade je zmluvná pokuta prijateľnou zmluvnou podmienkou aj z hľadiska jej výšky, nakoľko je porovnateľná s výškou úroku obvykle požadovaného bankami ako odmeny za čerpanie úveru prostredníctvom kreditnej karty. Z § 3a ods. 1,2 Nariadenie vlády č. 87/95 Z.z. vyplýva, že v spotrebiteľskom vzťahu nie je vylúčený súbeh úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty, pokiaľ budú splnené podmienky uvedené v § 3a ods. 1 tohto nariadenia, t.j. úroky z omeškania a zmluvná pokuta nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia vlády. Keďže žalobca má podľa platného zoznamu poplatkov nastavený úrok z omeškania vo výške 8% ročne a zmluvnú pokutu vo výške 16 % ročne, t.j. spolu vo výške 24 % je zrejmé, že žalobca neprevýšil maximálnu hodnotu sankcií za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a priznal žalobcovi celú uplatňovanú sumu, t.j. vo výške 4.622,37 Eur s prísli.

Opravným uznesením č.k. 10C 56/2011 - 95 z 18.8.2011 opravil súd prvého stupňa výrok vyhláseného rozsudku tak, že namiesto nesprávne uvedeného úroku z omeškania vo výške 9% uviedol 8 % - ný úrok z omeškania.

Odvolačný súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

V odvolacom konaní so zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá a súvisiaci výrok o trovách konania a preto výrok rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovie, ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

Pokiaľ ide o výrok, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, právne vzťahy uvedené v ods. 1 (upravujúce postavenie podnikateľov , obchodné záväzkové vzťahy a niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním) sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov Občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí a ak ich niet podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

Ak je dlžník v omeškaní s plnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva. Úroky z omeškania sa stanú splatnými po uplynutí dňa alebo lehoty, ktoré sú v zmluve určené na plnenie peňažného záväzku a ak nie je v zmluve určená lehota na splnenie, úroky z omeškania sa stanú splatnými uplynutím 30 dní od doručenia dokladu veriteľa na splnenie peňažného záväzku dlžníkom (§ 369 ods. 1,2 písm. a/ Obchodného zákonníka).

Podľa § 265 Obchodného zákonníka, výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku nepožíva právnu ochranu.

Podľa § 545a veta prvá Občianskeho zákonníka, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti.

Podľa § 52 ods. 1,4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzania tohto ustanovenia sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej

podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

V predmetnej veci súd prvého stupňa správne aplikoval na právny vzťah účastníkov tohto konania aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách v spojitosti s ustanovením § 265 Obchodného zákonníka, pretože nepochybne v predmetnej veci ide o spotrebiteľský vzťah napriek tomu, že zmluva, ktorá bola medzi účastníkmi uzavretá je postavená na princípoch Obchodného zákonníka. Je nepochybné, že účastníci tohto právneho vzťahu majú postavenie dodávateľa a spotrebiteľa, pričom žalobca vystupuje ako dodávateľ, teda osoba konajúca v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný je v danom prípade fyzickou osobou, ktorá je spotrebiteľom, t.j. nekoná v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, pretože ide o uspokojovanie osobných potrieb žalovaného.

Za týchto okolností správne sa súd prvého stupňa vysporiadal aj s neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorou je kombinácia úrokov z omeškania so zmluvnou pokutou a to za situácie, že táto zmluvná pokuta je dojednaná na neobmedzenú dobu omeškania a takýmto spôsobom skutočne môže dôjsť k niekoľkonásobnému navyšovaniu dlžnej sumy, ktorá takýmto spôsobom len v podobe zmluvnej pokuty môže byť vyššia ako dlžná istina. Takýmto spôsobom vzniká skutočne nerovnováha medzi účastníkmi tohto právneho vzťahu.

Správna je úvaha súdu prvého stupňa, že prisúdenie poplatkov z omeškania z tých istých dlžných súm za ďalšie mesiace, kedy mal možnosť žalobca zablokovať kreditnú kartu je nedôvodné a ide o konanie, ktoré poškodzuje spotrebiteľa.

S týmito okolnosťami sa súd prvého stupňa náležite v odôvodnení rozhodnutia vyporiadal.

Správne preto súd prvého stupňa priznal žalobcovi okrem reálne vyčerpanej istiny aj úrok z omeškania a to zákonný úrok tak, ako vyplýva z Nariadenia vlády č. 87/95 Z.z.

Súd prvého stupňa správne vylúčil v predmetnej veci ako neprijateľnú zmluvnú podmienku kombináciu úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty tak, ako boli tieto sankcie pod pojmom poplatok z omeškania nastavené v predmetnom právnom vzťahu účastníkov konania, na základe Všeobecných obchodných podmienok vo vzťahu medzi účastníkmi.

Správne v tomto smere súd prvého stupňa poukazuje na to, že zmluvná pokuta v predmetnej veci predstavuje sankciu, ktorá je dohodnutá na neobmedzenú dobu omeškania, čím je vlastne len inou formou úrokov z omeškania. Takáto kombinácia je neprijateľná a v tomto smere nie je možné odvolávať sa na ustanovenie § 3a ods. 1,2 Nariadenia vlády č. 87/95 Z.z. ako na to poukazuje odvolateľ vo svojom odvolaní. Právny problém totiž nespočíva v tom, že by poplatok z omeškania prevýšil ročnú percentuálnu mieru nákladov o viac ako 10 percentuálnych bodov, avšak problém spočíva v neobmedzenosti trvania zmluvnej pokuty, ktorá takýmto spôsobom môže značne navýšiť príslušenstvo pohľadávky, t.j. tzv. poplatok z omeškania a značne prevýšiť istinu, ktorá je dlžná medzi účastníkmi.

V tomto smere odvolací súd poukazuje na presvedčivé dôvody súdu prvého stupňa.

Správne preto postupoval súd prvého stupňa, pokiaľ v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a so zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozsudku aj o trovách konania, odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.